

**Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof**

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Cc aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

11-09-2025

Kenmerk

DGLGS / 100818727

nota
TER BESLISSING

Publicatie Monitor stikstofdepositie in Natura
2000-gebieden 2025

Kopie aan

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Elk jaar rapporteert een consortium van kennisinstellingen (PBL, RIVM en WUR) op grond van de Omgevingswet over de ontwikkeling van stikstofemissie en -depositie. Het rapport 2025 komt op 1 oktober uit en wordt, eveneens op grond van de wet, aan de Kamer aangeboden. In deze nota wordt de brief aan de Kamer, waarmee u het rapport aanbiedt, aan u voorgelegd en wordt kort toegelicht wat er in de stikstofrapportage staat.

Geadviseerd besluit

- U kunt u de Kamerbrief ondertekenen.
- Wij adviseren u om de stikstofmonitor op de dag van publicatie naar de Kamer te sturen.

Kernpunten

- Uit de nieuwe ramingen blijkt dat met vastgesteld beleid op peildatum 1 mei 2024 de stikstofemissies meer zullen dalen dan in de vorige stikstofmonitor was berekend. Hierdoor neemt ook de gemiddelde overschrijding van de KDW af. De daling is niet genoeg om de doelen van de wet te halen.
- Op grond van de wet moeten aanvullende maatregelen genomen waartoe de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel met het start- en vervolgpakket ook heeft besloten. De effecten van deze maatregelen zitten nog niet in de huidige ramingen.
- De conclusies van de Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden 2025 kunnen betrokken worden bij de met de Kamer nog te voeren wetgevingsoverleggen en debatten over de besluiten van de MCEN en de voorgenomen wijziging van de Omgevingswet (vervanging KDW).

Ontvangen BPZ

Toelichting

Inhoud van de monitor

Kenmerk
DGLGS / 100818727

- In de monitor staan historische gegevens (voorbijge jaren) en ramingen van emissies (ammoniak en stikstofoxiden) en stikstofdepositie voor toekomstige jaren. De ramingen worden afgezet tegen de doelen voor 2025, 2030 en 2035 die in de wet zijn opgenomen.
- De afname van de depositie in de toekomst komt door de verwachte dalingen in stikstofuitstoot door de landbouw en de verkeers- en vervoerssector. Dit is het gevolg van de verwachte krimp van de veestapel, lagere gebruiksnormen voor mestaanwending (het vervallen van de derogatie) en meer en effectievere emissiearme stallen. Voor verkeer en vervoer komt de verwachte daling door strengere emissiewetgeving en een toename van elektrische voer-, vaar- en werktuigen. De verwachte ontwikkelingen van de bijdrage van buitenlandse emissiebronnen aan de stikstofdepositie zijn in relatieve zin vergelijkbaar met die van Nederlandse bronnen.
- Met de daling van de emissies neemt de gemiddelde overschrijding van de KDW naar verwachting af van 448 (2023), naar respectievelijk 430 (2025), 269 (2030) en 210 mol/ha/jr (2035) (zie figuur 6.1 op p. 70 van het rapport). Het percentage van het areaal dat onder de KDW ligt, neemt naar verwachting beperkt toe (30% in 2025 en 33% in 2030 en 35% in 2035) en blijft achter bij de doelen uit de wet (40% in 2025, 50% in 2030, 74% in 2035) (zie figuur 6.2 op p. 70 van het rapport).
- Verder is gekeken naar de verwachte gemiddelde overschrijding van de habitats waarvoor een urgentie van herstelbaarheid geldt. Twee derde van het oppervlak van de stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden is gecategoriseerd als urgent of zeer urgent. Het rapport geeft aan, dat het areaal urgente habitats waarbij de depositie wordt gereduceerd tot onder de KDW aanzienlijk stijgt (naar 84% in 2035), maar dat in zeer urgente habitats de depositie in de meeste gevallen niet onder de KDW komt (6% in 2035). Positief is wel dat de gemiddelde overschrijding van de laatste categorie aanzienlijk afneemt: van 646 in 2023 naar 305 mol/ha/jaar in 2035 (zie tabel 6.3 op p. 78 van het rapport).